
Benchmark hulp bij het huishouden

Gemeente Aalten

IPSE Studies | Delft, 14 oktober 2024

Introductie

Dit rapport geeft inzicht in de kostendoelmatigheid van de verstrekking van huishoudelijke hulp door de gemeente Aalten in 2022 en hoe deze zich verhoudt tot die van andere gemeenten.

Voor een toelichting op de gegevens en resultaten van het onderzoek verwijzen wij graag naar het onderzoeksrapport [Kostendoelmatigheid Wmo. Factsheet 1 | Hulp bij het huishouden](#). Daarin wordt ook aangegeven met welke onzekerheden de uitkomsten omgeven zijn. De gepresenteerde uitkomsten zijn indicatief voor de richting waarin verbeteringen mogelijk zijn.

De benchmarkrapportage over hulp bij het huishouden in Aalten bevat gegevens over kosten, cliënten, kostendoelmatigheid en inkoop. Deze worden in twee tabellen weergegeven. De eerste tabel bevat de volgende gegevens:

- inkoopkosten, ook wel programmakosten genoemd (in € 1000);
- totale kosten: inkoopkosten en gemeentelijke uitvoeringskosten (in € 1000);
- aantal cliënten;
- aandeel cliënten met niet-westerse migratieachtergrond (%);
- aandeel cliënten van 60 jaar en ouder (%);
- aandeel cliënten met een inkomen lager dan 30.000 euro per jaar (%);
- score van de aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid (%);
- positie op de ranglijst van de scores van de aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid;
- score van de overige, niet aan inkoop gerelateerde, kostendoelmatigheid (%);
- positie op de ranglijst van de scores van niet aan de inkoop gerelateerde kostendoelmatigheid.

De tweede tabel bevat gegevens over inkoopkenmerken:

- aantal gemeenten in samenwerkingsverband;
 - looptijd van contract (in jaren);
 - verstreken jaren in contract;
 - procedure: dialoog (1 = ja);
 - procedure: Zeeuws (1 = ja);
 - contract: raamovereenkomst (1 = ja);
 - bekostiging: productiegericht (1 = ja);
-

- integraliteit met jeugdzorg: (1 = ja);
- overhead ratio: verhouding uitvoeringskosten en inkoopkosten (%).

De tabellen bevatten de gegevens van Aalten en 19 andere gemeenten die qua inkoopkosten het meest op Aalten lijken.

Kosten, cliënten en kostendoelmatigheid

Tabel 1 Kosten, cliënten en kostendoelmatigheid van Aalten en vergelijkbare gemeenten

Gemeente	Inkoopkosten	Totale kosten	Cliënten	Aandeel niet-westerse cliënten	Aandeel cliënten 60-plus	Aandeel cliënten laag inkomen	Inkoop doelmatigheid	Positie op ranglijst*	Overige doelmatigheid	Positie op ranglijst*
Gilze en Rijen	2992	3295	1120	4,0%	87,5%	63,4%	83,3%	144	84,6%	144
Steenbergen	2993	3194	1000	1,5%	87,5%	63,5%	80,9%	175	80,2%	198
Borger-Odoorn	3025	3212	1115	0,5%	85,2%	63,2%	81,7%	169	90,9%	90
Dronten	3093	3207	1020	2,9%	87,7%	65,2%	82,1%	163	77,5%	226
Huizen	3138	3755	1305	7,3%	88,5%	64,8%	89,4%	74	75,6%	239
Leudal	3150	3523	1075	0,5%	93,0%	68,8%	80,2%	183	71,5%	250
Deurne	3175	3824	1155	0,9%	87,9%	71,0%	73,6%	228	87,7%	112
Woerden	3214	4061	1230	4,5%	85,8%	61,0%	71,8%	238	87,5%	115
Berg en Dal	3257	3797	1310	1,1%	88,2%	71,4%	78,0%	208	95,0%	53
Aalten	3269	3539	1110	0,9%	87,8%	68,9%	84,8%	129	78,4%	218
Brunssum	3314	3829	1500	1,7%	89,0%	70,0%	80,1%	185	100,0%	26
Hellendoorn	3444	3680	1295	0,8%	91,5%	69,9%	84,8%	127	79,4%	204
Rijssen-Holten	3465	3603	1285	3,5%	89,1%	63,8%	82,8%	150	84,2%	152
Hof van Twente	3473	3731	1465	1,4%	88,7%	64,8%	84,4%	135	93,3%	66
Winterswijk	3480	3513	1130	3,5%	83,6%	71,7%	90,4%	65	78,5%	217
Tytsjerksteradiel	3493	4008	1060	0,5%	88,2%	68,9%	72,6%	234	77,0%	227
West Betuwe	3501	4376	1180	1,3%	87,3%	64,8%	70,3%	243	78,8%	213
Achtkarspelen	3512	3946	1020	0,5%	85,8%	76,5%	74,4%	226	76,6%	231
Gorinchem	3524	4399	1330	8,6%	84,2%	68,4%	71,2%	240	88,7%	103
Renkum	3540	4075	1175	1,3%	89,4%	57,0%	83,2%	145	69,7%	257

* Geordend van hoogste (positie =1) naar laagste kostendoelmatigheid (positie = 262).

Inkoopkenmerken

Tabel 2 Inkoopkenmerken van Aalten en vergelijkbare gemeenten

Gemeente	Aantal samenwerkende gemeenten	Looptijd contract	Verstreken jaren in contract	Instrument =open house	Procedure = dialoog	Procedure = Zeeuws	Contract = Raamovereenkomst	Bekostiging = Productiegericht	Integraliteit = met jeugdzorg	Overhead ratio
Gilze en Rijen	4	4	3	1		1	1	1		10,1%
Steenbergen	3	4	5		1		1			6,7%
Borger-Odoorn	2	3	4			1	1			6,2%
Dronten	1	4	4				1			3,7%
Huizen	7	8	2	1				1		19,7%
Leudal	3	1	2		1		1			11,8%
Deurne	6	8	8		1		1			20,4%
Woerden	4	1	4			1	1	1		26,3%
Berg en Dal	4	2	4		1		1	1		16,6%
Aalten	5	1	2	1		1	1	1	1	8,3%
Brunssum	4	3	2			1	1	1		15,5%
Hellendoorn	13	1	5			1	1			6,8%
Rijssen-Holten	1	3	5			1	1			4,0%
Hof van Twente	13	1	5			1	1			7,4%
Winterswijk	5	1	2	1		1	1	1	1	1,0%
Tytsjerksteradiel	2	3	5	1	1		1			14,8%
West Betuwe	6	8	10		1		1			25,0%
Achtkarspelen	2	3	5	1	1		1			12,4%
Gorinchem	2	4	1	1		1	1	1		24,8%
Renkum	11	4	3	1		1	1	1	1	15,1%

Algemene effecten inkoopkenmerken

Uit de resultaten van de analyse van de kostendoelmatigheid van 262 gemeenten blijken vier van de tien onderzochte inkoopkenmerken een (overwegend) positief effect te hebben op de kostendoelmatigheid en drie een negatief effect. Het effect van de drie resterende kenmerken is ambivalent: in de helft van de gemeentegrootteklassen positief in de andere helft negatief.

Onderstaand kader groepeert de positieve, negatieve en ambivalente inkoopmerken. De vetgedrukte inkoopkenmerken zijn statistisch significant.

Positief effect

- **Productiegerichte bekostiging**
- Aantal samenwerkende gemeenten (m.u.v. gemeenten < 30.000 inwoners)
- Looptijd contract (m.u.v. gemeenten < 30.000 inwoners)
- Integraal aanbesteden met jeugdzorg (m.u.v. gemeenten met 25.001-70.000 inwoners)

Negatief effect

- **Contract raamovereenkomst**
- **(Hoge) overhead ratio**
- Instrument open house

Ambivalent effect

- Verstreken contractjaren
- Procedure dialoog
- Procedure Zeeuws

Disclaimer

De gegevens zijn afkomstig uit statistieken van het dataplatform Waarstaatjegemeente, het CBS, gemeentelijke jaarrekeningen en de Monitor Gemeentelijke Inkoop Sociaal Domein. De gegevens zijn met de grootst mogelijk zorg verzameld en op plausibiliteit gecheckt. Niettemin is het mogelijk dat er onnauwkeurigheden in de gegevens voorkomen. Bij een uitgebreide inspectie viel ons een aantal zaken op; zoals dat sommige gemeenten een extreem laag aantal cliënten of lage/hoge uitvoeringskosten rapporteren. Wij hebben bij een aantal gemeenten navraag gedaan. Slechts in een enkel geval kwam daar een bevredigend antwoord op terug. Daar waar de plausibiliteit in het geding is, hebben we de desbetreffende gemeente uit onze analyses verwijderd. Wij kunnen echter geen garantie geven dat de gegevens die in het analysebestand resteren helemaal correct zijn.